

Viljandi maakonna arengustrateegia 2015-2020. 2016. aastal läbi viidud tegevuskava ülevaatamise käigus esitatud ettepanekud.

Ettepaneku esitaja	Ettepanek	Maavalitsuse seisukoht
Maanteeamet	Esitatud Viljandi maakonna prioriteetsete teede nimekirja võrdlustabel riigiteede teehoiukavas aastateks 2014–2020 kavandatuga.	Täiendatud maanteeameti ettepanekul Viljandi maakonna prioriteetsete teede nimekirja.
Viljandi Vallavalitsus	2.3.8. Võrtsjärve äärde Valama külasse Vanasauna kalasadama arendamine traditsioonilise tegevusala jätkusuutlikkuse hoidmiseks. Eesmärk Valmas arendada kutselist kalapüüki läbi Vanasauna kalasadama kaasajastamise. Vajalik tagada paatide juurdepääs, korralikud lossimiskohad paatkondadele ja paigaldada tõstuk. Vanas kalasadamas ei piisa lossimiskohti kalapaatidele, noorkalurite järel kasvule aitavad kaasa kaasaegsed töötingimused.	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 4.1.25.
	3.4.14 Võrtsjärve kaldaala korrastus Valma külas eesmärgiga elavdada Valmat ja kasutada ning arendada looduslike eelduste ja väarika ajaloo küla „Valma kui kaluriküla ja suvitusküla“, tegevuse käigus infotahvlitena ja puhkekohtadega energiasäästlikult valgustatud õppepromenaadi ja ujumiskoha rajamine, paatide randumiskoha rajamine puhkajatele, interaktiivsete õppetstarbeliste teabemängude paigaldamine Valma infotuppa. On kohaliku tähtsusega innovatiivne tegevus, kuna käsitletakse Valmas tervikuna ajalugu, traditsioone, ettevõtlust ja jagatakse kohalikku ja Võrtsjärve kohta informatsiooni nii kohalikule kui külalisele. Kohalikkude elu ja inimest väärtustav, külalistele paikkonda atraktiivsemaks muutev ja huvipakkuv. Elluviijad: Viljandi Vallavalitsus, MTÜ Valma Küla Selts, MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 3.3.22.
	4.1.5. Eesmärgiks on elanikkonnale kvaliteetse teenuse tagamine keskkonnakaitse põhimõtetest lähtudes. LISADA: analüüsida ja koostöös elanikega lahendada linnalähedastes suvilapiirkondades vee- kanalisatsiooni ja juurdepääsuteede küsimus (Mähma, Vardja, Metskodu, Päre jt.) kuna suvekodu omanike hulgas on tendents ehitada aiamaju ümber aastaringseks elamiseks.	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 4.1.6
	4.1.19. Holstre-Polli Spordi- ja Puhkekeskuse arendamine. Eesmärgiks on elanikkonnas tervislike eluviiside juurutamine, sportlastele treenimisvõimaluse loomine, vaba-aja võimaluste laiendamine maakonna elanikele ning eelduste loomine vabariiklike ja rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks ning ettevõtjate kaasamine arendustegevusse. Keskuse taristu vajab arendamist; vajalik on ehitada uus stardimaja, välja arendada mäesuusa nõlv, seikluspark jms, et mitmekesistada aastaringse tegevuse võimalused. SA Holstre-Polli Puhkekeskus, Viljandi Maavalitsus, Viljandi Linnavalitsus, Viljandi Vallavalitsus. Lisada elluviijate juurde SA Holstre-Polli Vabaajakeskus	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 4.1.21.
	4.1.21 Viiratsi spordikompleksi arendamine ja olemasoleva staadioni korrastamine, squashihalli rajamine. Luuakse linnalähedane spordi- ja puhkekompleks pakkumaks inimestele aktiivse puhkuse ja spordivõimalusi.	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 4.1.20.

	Elluviija: MTÜ Viiratsi Terviseväljak	
	4.1.26 Viljandist Mõisakülani kulgeva kitsarööpmelise raudteetammi olemasolevate lõikude arendamine matkarajaks („Green Railway“).	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 3.3.23
Mõisaküla Vallavalitsus	3.3.9 punkt eemaldada ja asendada punktidega: 1. Mõisaküla keskväljaku rekonstrueerimine. Selgitus: Linnakeskuse avalik ruum, keskväljak kaasajastatud ning ettevõtlusele atraktiivsemaks muudetud. 2. Mõisaküla linna raudteeala ja veetorni arendamine külastusobjektiks. Selgitus: Dresiini soetamine, raudtee vahetus läheduses oleva vana veetorni vaatetorniks koos ronimisseinaga ehitamine, vaatetornile juurdepääsu loomine ja vaguni renoveerimine. 3. Mõisaküla linna ettevõtluse arendamine. Selgitus: Ettevõtluse arengu ja töökohtade loomise soodustamine tehnilise tugitaristu tagamise teel.	Ettepanekuga nr 1 arvestatud, tegevuskava punkt 4.1.24. Ettepanekuga nr 2 arvestatud, tegevuskava punkt 3.3.8. Ettepanekuga nr 3 ei arvestatud. Teede rekonstrueerimise vajadus on kajastatud tegevuskava punkt 4.1.7. (Viljandi maakonna prioriteetsete teede nimekiri).
Viljandi Linnavalitsus	4.1. Viljandi linna lasteaedade energiatõhususe edendamine. Selgitus: Eesmärgiks on muuta Viljandi linna lasteaiad energiatõhusamaks, viia energiakaod tehniliste võimaluste piires minimaalseks ning luua lasteaiade kasutajatele parem õppe- ja töökeskkond.	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 4.1.3.
	4.1.8. Viljandi raudteejaama kaasaegse taristu välja arendamine. Osaliselt teostatud läbi KIKi Raudteepeatuste ühendamise meetme. Uus sõnastus võiks olla: „Eesmärk on muuta rongiga reisimine veelgi mugavamaks. Selleks on vaja parandada ja arendada raudteejaama viivate teede võrgustikku.“	Ettepanekuga arvestatud. Teede rekonstrueerimise vajadus on kajastatud tegevuskavas punkt 4.1.7 (Viljandi maakonna prioriteetsete teede nimekiri).
	4.1.24. Tekst muuta järgmiselt: „Viljandi järve rannaala sporditaristu arendamine. Selgitus: Eesmärgiks on muuta Viljandi järve rannaala mitmekesiseks sportlike tegevuste harrastamise piirkonnaks, kus oleks olemas lisaks olemasolevale taristule ka komplektne väljõusaal, kaks FIFA tingimustele vastavat multifunktsionaalset rannajalgpalliväljakut ning heitealade väljak.“	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 4.1.22.
Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	Punkt 1.1.1.2, 1.1.1.11, 1.1.2.1, 2.1.3, 3.3.3, 3.3.4, 3.4.0 - lisada partneriks ka Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	Ettepanekuga arvestatud.
	Punkt 2.4 – lisada eraldi punktina punktiks 2.4.3 Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool. Tegevus: Toidutööstuse valdkonnas tootearenduse võimaluste pakkumine ettevõtjatele. Selgitus: Olustvere TMK suudab pakkuda terviklikku tootearenduse tuge toidutööstuse tooraine tootjatele ning töötajatele. Partner: Olustvere TMK	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 2.4.3.
Viljandimaa Arenduskeskus	1.3.4. Mitte tõsta ettevõtluskoolitust teistest tegevustest kuidagi eraldi esile. Ühistegevus on osa TÜVKA ettevõtlusõppest. Kustutada tegevuskava rida.	Ettepanekuga arvestatud.
	1.4.1. Uuendada näited, lisades olemasolevale Mulgimaa peremängu, noorte maaperede ühistegevused, jm	Ettepanekuga arvestatud. Tegevus uuesti sõnastatud, tegevuskava punkt 1.4.2.
	2.1.4. Pilootprojekt on ellu viidud. Tegemist on juba programmilistes tegevustes osalevate koolidega, kes MAKi lepinguliste partneritena arendavad oma oskuseid valdkonnas	Ettepanekuga arvestatud. Tegevuse sõnastus muudetud, tegevuskava punkt 2.1.5.
SA Viljandi Haigla	Teeme ettepaneku asendada teema 4.2 „Arstiabi kättesaadavuse parandamine“ alapunkti 4.2.3 üldsõnaline ning arstiabi kättesaadavusega väga nõrgalt seotud sisu alljärgneva.	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 4.2.3.

	<p>Tegevus Paikkondlike tervishoiu- ja sotsiaalteenuste integreerimise ja koostöö mudeli väljatöötamine Viljandi maakonna baasil.</p> <p>Selgitus Tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamise protsessi (sh IT-lahendused) ümberkorraldamine ühe maakonna teenuste baasil. Põhieesmärgiks on saavutada parim kombinatsioon paikkondlikest tervishoiuteenustest, millele patsiendil on mugav ja loogiline ligipääs, ning optimeerida protsessi, vältides dubleerimisi ning põhjendamatut kulu.</p> <p>Vastutaja/partner Sotsiaalministeerium SA Viljandi Haigla maakonna perearstid ning tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutajad</p>	
EMÜ Polli Aiandusuuringute Keskuse	<p>EMÜ Polli Aiandusuuringute Keskus tegevus on seotud ühtlasi ka ettevõtete konkurentsivõime toetamise, kohaliku tervisliku toidu propageerimise, väike- ja pereettevõtluse toetamise eesmärkide saavutamise, on kutsehariduskoolide õpilastele praktikabaasiks ja viib koostöös koolidega läbi praktilisi õppepäevi.</p> <p>Keskusel on väga suur projektipõhise tegevuse kogemus ning võimalusel aidatakse ettevõtjatel koostada välisrahastuse taotlemiseks vajalikke dokumente ja projekte ellu viia. Ettevõtjate äriideede teostavuse ja tasuvuse hindamisel arendatakse koostööd Viljandimaa Arenduskeskusega.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatud. Lisatud partneriks, tegevuskava punkt 1.6.5, 2.1.1, 2.1.2, 2.2.2.</p> <p>Ettepanekuga arvestatud. Lisatud partneriks, tegevuskava punkt 1.2.3</p>
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, SA Ugala Teater, Mulgimaa Arenduskoda	<p>Kogu strateegia tegevuskava hõlmavana teeme ettepaneku käsitleda eraldi iga tegevuse osas põhivastutajat ja võimalikke partnereid. Juhul kui mingite protsesside tulemusena põhivastutaja muutub või ei saa olla edasises tegevuses samaväärsete ülesannetega tegutseda, siis tõenäoliselt kerkib esile keegi partnerite seast ning selliste muudatuste võimalikkus tuleb ära märkida strateegia seletuskirjas.</p> <p>Lisaks teeme ettepaneku, et teatud tegevustel peab olema ajakava. Eelkõige mõtleme siinkohal ettevõtmisi, millel on konkreetne vastutaja võimalik määrata ja mis ei nõua käivitamisfaasis või esimeses etapis konkreetset finantseeringut ja/või ülemäära palju ressursse. Selles valguses juhime tähelepanu punktidele 1.3.2-1.3.7 (erinevate kodade ja töögruppide käivitamine). Lisaks teeme siinkohal ettepaneku kaaluda väljatoodud punktides kirjeldatud kodade vajalikkust ja otstarbekust (sh. maakondlikus kontekstis). Kuupäevadega või ajaskaalaga varustamist tasub kaaluda ka peatükis 1.5 mitmete väljatoodud tegevuste osas.</p> <p>Teeme ettepaneku ettevõtluse ja majanduse arenguga seotud teemad liita ühte peatükki ning käsitleda koos. Juhul kui ettevõtluse komponent on mõnes strateegilises valdkonnas vajalik eraldi välja tuua, siis võivad valdkonnad ennast peatükkides ka teatud piirides dubleerida.</p> <p>Vastavalt peatükis 1.1.2. väljatoodule, algatada loomemajanduse ja loova linna/piirkonna kontseptsiooni arendamisele ning targale spetsialiseerumisele suunatud tegevuskava koostamine. Tegevuskava peab hõlmama vastavaid tegevusi</p>	<p>Ettepanekuga mitte arvestatud. Üldjuhul on esimesena nimetatud institutsioon vastutaja, teised partnerid. Mitmete tegevuste juures on mitu vastutajat ehk tegevusega tegeleb samaaegselt mitu institutsiooni. Osade tegevuste puhul põhivastutaja täpsustub tegevuse elluviimise käigus.</p> <p>Eeldame, et tegevuskavas kirjas olevad tegevused viiakse ellu aastaks 2020. Paljude kavandatud tegevuste osas ei ole võimalik välja tuua konkreetseid tähtaegu, kuna tegevused sõltuvad rahastamisvõimalustest. Ajakava täpsustub tegevuse elluviimisel.</p> <p>Punktide 1.3.2-1.3.7 osas ettepanekutega osaliselt arvestatud.</p> <p>Ettepanekuga mitte arvestatud. Tegevuskava ülesehitus vastab arengustrateegia ülesehitusele.</p> <p>Ettepanek vajab täpsustamist tegevuse sõnastamise osas.</p>

kogu maakonnas ja olema suunatud läbi konkreetsete meetmete targale spetsialiseerumisele ning seeläbi kompetentsikeskuste arendamisele.	
Lisandustena punktile 1.2., algatada noorte spetsialistide ja ettevõtlike inimeste Viljandimaale toomise või kohapealsete võimaluste ning ressursside ärakasutamisele suunatud tegevuskava loomine. Antud meetmed võivad olla käsitletud ka tööhõivekavade või piirkonna majandusarengule suunatud arengukavade ühe osana.	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 1.2.1.
Punktis 1.1.3. märkimist leidnud riigiasutuste toomine Viljandisse eeldab samuti vastava tegevuskava ja võimalike riigiasutuste nimekirja koostamist.	Punkt on tegevuskavast kustutatud, kui liiga üldine tegevus. Punktis 1.1.3. on esitatud kolm konkreetset tegevust.
Vastavalt punktile 2.3.5. vajab küll Viljandimaa Loomemajanduskeskus (VLK) edasist arendamist, kuid tasub kaaluda maakondlikul tasandil partnerite ja vastutajate ringi ülevaatamist ning kõikide maakondlike ressursside paremat ärakasutamist koos panustamisega vastavasse töökavasse ning osalemisega teemavaldkondade tegevuskavade koostamisel.	Partnerid ja vastutaja täpsustub tegevuse elluviimise käigus.
Liita tegevuskava read nr 2.3.5. ja 1.1.2.2	Ettepanekuga mitte arvestatud, punkt 1.1.2.2. kustutatud tegevuskavast
Põhjusel, et loomemajandus on maakonna üks prioriteetidest ja võimalikest arengusuundadest ning maakonna arendamisel ei räägita üksnes Loova Linna kontseptsioonist vaid pigem kogu piirkonna edasiviimisest vastavas kontekstis, siis teeme ettepaneku juhtida omavalitsuste tähelepanu arengukavade koostamisel arvestada loomemajanduse ja targa spetsialiseerumise komponendiga. Arvatavalt tõuseb antud teema aktuaalselt päevakorda peale eelseisvat haldusterritoriaalset reformi uute, ühinenud omavalitsuste, arengukavade koostamisel.	Mitte arvestatud. Ettepanek ei puuduta tegevuskava.
Kustutada tegevuskavast punkt 1.1.3.4 kui kasutu ja mitte arengule suunav vaid põhiülesandeid kirjeldav.	Ettepanekuga arvestatud.
Punkt 1.1.3.3. dubleerib peatükis väljatoodud tegevusi. Pigem suunata tähelepanu tegevuskava koostamisele ja asutuste nimekirja väljatoomisele. Samuti ka olemasolevate riigiasutuste ja nende ülesannete kaardistamisele.	Tegevus on tegevuskavast kustutatud. Tegevuskavas on nimetatud kolme konkreetse riigiasutuse toomine Viljandimaale. Tegevuskava punkt 1.1.3
Tegevuskava peatükis 1.2. tegevuste partneriteks arvata TÜVKA ja SA Viljandi Loomemajanduskeskus (VLK). Lisaks saavad punktis 1.2.3. olla partneriteks nii ettevõtjad kui ettevõtjate organisatsioonid.	Ettepanekuga arvestatud.
Lisada punktiga 1.3.2. seoses: Viljandimaa kultuuri nõukoda – tegevuskava koostamine ja maakonnas toimivate kultuuriorganisatsioonide kaasamine. Vastutajaks saab siinkohal määrata kultuuri nõukoja esimehe. Lisaks märgime siinkohal ära, et antud organisatsioonil võiks olla laiem kandepind.	Ettepanekuga arvestatud, tegevuskava punkt 1.3.2
Ei pea vajalikuks punkti 1.3.4. väljatoomist sellisel kujul strateegia tegevuskavas, sest sel puudub sisuline mõte ja ei ole seeläbi tegevuskava osa. Võimalusel saab asuda ühistegevuste sisseviimise strateegia või kava koostamisele kui tegevustel oleks laiem eesmärk ja nõudlus.	Ettepanekuga arvestatud, kustutatud tegevuskavast.
Punkti 1.3.6 näeme partneritena lisaks pensionäride ühendust	Tegevus on kustutatud tegevuskavast.
Kaaluda punkti 1.3.7. vajalikkust maakondlikus arendusstrateegias. Selgusetuks jääb taolise organisatsiooni käivitamise mõte põhjusel, et maakonnas on olemas vastavad organisatsioonid. Juhul kui taolise organisatsiooni vajalikkus on	Ettepanekuga ei arvestatud.

	põhjendatud, siis teeme ettepaneku viia selgitused strateegiasse sisse.	
	Punkti 1.4.1. juurde lisada võimalikult konkreetne tegevuskava või eesmärgistatud tegevus. Kodanikeühiskonna arendamine peab olema kogu maakonna prioriteet. Praeguses formaadis ei ole sellisel punktil maakondlikus strateegias eesmärki, vajalikku kaalu ja edasiviivat mõtet.	Ettepanekuga arvestatud, kustutatud tegevuskavast.
	Punktis 1.5.1. väljatoodud selgitust ei saa pidada strateegilisele eesmärgile kaasaaitavaks põhjusel, et väljatoodud väide ei põhine adekvaatsel või üldtunnustatud hinnangute/uuringutel ja ei saa seetõttu olla tõsiseltvõetav. Juhul kui antud tegevust peetakse strateegiliselt vajalikuks, siis teeme ettepaneku kaasata partnerite hulka TÜVKA.	Ettepanekuga osaliselt arvestatud. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia lisatud partnerite hulka.
	Punktis 1.5.2. juures teeme ettepaneku tuua sisse koolide vahelise koostöö võimalused ettevõtlusõppe edendamisel kogu maakonnas.	Sõnastus ei välista koostöö võimalusi.
	Punktis 1.5.3. saab partnerite ja vastutajate reale lisada MTÜ Kasvukeska ja RMK, Tipu Looduskool MTÜ, Lilli Looduskeskus MTÜ.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 1.5.4. lisada partnerina SA Viljandi Hariduse Arengufond.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 1.5.5. lisada partnerina Viljandi Maavalitsus.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 1.5.6. lisada partnerina MTÜ Taibukate Teaduskool.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 1.5.7. lisada partnerina Viljandi Muusikakool ja Spordikool, TÜVKA ja huvikoolid kogu maakonnast.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 1.5.8 väljatoodud tegevus ei saa olla maakondliku arengustrateegia osa. Töötasude muutmine on kohalike omavalitsuste pädevuses ja ei ole oma olemuselt strateegiline ettepanek.	Ettepanekuga mitte arvestatud.
	Peatüki 1.6 osas üle vaadata sündmuste ja väljatoodud ettevõtmise olulisus ja sobivus arengustrateegiasse. Näiteks punkti 1.6.5. osas peab olema konkreetsem tegevuskava ja punktide 1.6.1. ja 1.6.4. osas on otstarbekas koostada ajakava.	Ettepanekuga mitte arvestatud.
	Punktis 2.1.1. ja 2.1.2 ei saa pidada vastutajaks/partneriks LEADER tegevusgrupe	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 2.1.2. saab pidada partneriteks kõik rahalisi vahendeid jagavad programmid ja erasektor sh. pangad.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 2.1.3. saab pidada partneriteks VOL, TÜVKA, Viljandi Gümnaasium, VLK ja ettevõtjad. Samuti jääb selgusetuks, kas programm on tõepoolest suunatud koolisüsteemist kaotsiläänud laste kaasamiseks või pigem ikka üldise ettevõtlikkuse taseme tõstmiseks ja ettevõtluse arenguks Viljandimaal.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punkt 2.1.4. väljatoodud tegevused on teadaolevalt käivitunud, aga tasub kaaluda edasiste tegevuste ja eesmärkide kirjeldamist.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 2.1.5 teeme ettepaneku lisada partneriks VLK	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 2.3.5. saab pidada partneriteks TÜVKA ja teater Ugala, välja tuleb arvata LEADER piirkonnad ja Viljandi Vallavalitsus. Juhul kui mõne tegevuse kaldumine väljaspool Viljandi linna haldusterritooriumi on päevakorral, siis asjakohaste omavalitsuste väljatoomine on vajalik.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktis 2.6.2. väljatoodud tegevused võiksid tõsisemalt päevakorda tõusta peale haldusterritoriaalset reformi.	Nõustume seisukohaga.
	Kaasata TÜVKA partneriks ning reaalsesse tegevustesse punktides 3.1.1. ja 3.1.2.	Ettepanekuga arvestatud.

	tegevuste osas. Samuti ettepanek punkti 3.1.2. osas partneriks arvata Viljandi Muuseum.	
	Jääb selgusetuks punkti 3.2.4. eesmärk arengustrateegia seisukohalt	Ettepanekuga arvestatud. Tegevus kustutatud tegevuskavast.
	Kasutada punktide 3.2.1. ja 3.2.5 juures elluviimise tähtaegade määramise võimalust.	Ettepanekuga ei arvestatud.
	Punktis 3.2.5. kaasata partnerina Viljandi TIK.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punkti 3.2.6. käsitleda partnerina Viljandi kultuuri nõukoda.	Ettepanekuga arvestatud.
	Punktide 3.3.3. ja 3.3.4. juures kirjeldada võimalikke tegevusi. Samuti ei saa partnerina käsitleda teater Ugalat ning tuleks kaasata partnerina Viljandi Muuseum.	Ettepanekuga osaliselt arvestatud. Viljandi Muuseum lisatud partnerite hulka, teater Ugala kustutatud .
	Punkti 3.4.11. kaasata partnerina TÜVKA ja Viljandi vallavalitsus.	Ettepanekuga arvestatud.